

2006. – Розділ І.

2.Ресин В.И. Эффективные методы управления энергосбережением в строительстве // Архитектура и строительство Москвы. – 2003. – №2. – С.12-14.

3.Кондратенко Н.О., Баландіна І.С. Аспекти проблеми нормування енерговитрат в житловому будівництві // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.87. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2009. – С.70-76.

4.Баландіна І.С. Визначення заходів щодо ресурсозбереження та зниження втрат теплової енергії в будівлях і спорудах // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып. 92. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2010. – С.128-133.

5.Малыренко В.А., Шутенко Л.М. Энергосбережения в жилищно-коммунальном хозяйстве. Ч.2. Концептуальні положення і головні напрями енерго- й ресурсозбереження в ЖКГ // Энергосбережения. Энергетика. Энергоаудит. – 2005. – №7. – С.11-15.

6.Семенов В.Т., Прасол В.М. Экономическая оценка эффективности мероприятий по энергосбережению в жилых зданиях // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.94. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2010. – С.187-196.

7.Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. №1567-р „Про програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів”.

8.Наказ Мінрегіонбуду від 11.04.2008 р. №159 "Про затвердження положень про структурні підрозділи Мінрегіонбуду”.

9.Наказ Мінрегіонбуду від 23.07.2008 р. №339 зміни №1 ДБН В.2.2-15-2005 "Житлові будинки. Основні положення”.

10.Наказ Мінрегіонбуду від 18.03.2008 р. №129 зміни №2 до ДБН В.2.2-3-97 "Будинки і споруди. Будинки і споруди навчальних закладів”.

11.Наказ Мінрегіонбуду від 30.05.2008 р. №228 зміни №4 ДБН В.2.2-9-99 "Будинки і споруди. Громадські будинки і споруди. Основні положення”.

Отримано 30.09.2010

УДК 332.146.2

В.В.ВЕЛИЧКО, канд. екон. наук, О.О.СПІКО

Харківська національна академія міського господарства

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Висвітлюється питання необхідності впровадження ефективної політики в сфері енергосбереження підприємствами житлово-комунального господарства. Значна увага приділяється необхідності за допомогою системного підходу виявити резерви та визначити пріоритетні напрямки впровадження енергозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві.

Раскрывается вопрос необходимости внедрения эффективной политики в сфере энергосбережения предприятиями жилищно-коммунального хозяйства. Основное внимание акцентируется на необходимости с помощью системного подхода определить резервы и приоритетные направления внедрения энергосберегающих технологий в жилищно-коммунальном хозяйстве.

The article reveals the question the need to implement high efficiency of the policy of energy efficiency in housing and municipal sector. In this work author pay attention to the need for using a systematic approach to determine reserves and priority areas for implementation energy efficiency technologies in housing and municipal services.

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, енергозбереження, енергоменеджмент, тарифна політика, реформування, економія паливно-енергетичних ресурсів, енергозберігаючі заходи.

Сучасне житлово-комунальне господарство – складний комплекс сфер, що відповідає за утримання та функціонування житлового фонду країни, надає послуги населенню та іншим споживачам з водо-, газо-, тепло-, електропостачання та утримання житлових будинків. Вказані послуги мають високу енергоємність, які, в умовах кризи, потребують негайного введення ефективної політики у сфері енергозбереження.

Однією з найбільш гострих соціально-економічних проблем України на сьогоднішній день є житлова. Застарілі організаційні принципи роботи та управління житлово-експлуатаційних організацій, відсутність системних перетворень у житлово-комунальній сфері, постійне недофінансування не дають можливості утримувати наявний житловий фонд у належному стані.

Сьогодні житлово-комунальне господарство України перебуває у стані технічної та економічної кризи, що обумовлено об'єктивними та суб'єктивними факторами.

Проблеми енергоменеджмента відображено у працях Л.Браке, Т.Е.Троїцького-Марко, В.В.Кондрат'єва, О.М.Карпаша [2-5]. Проте ряд питань висвітлено з недостатньою глибиною у розглянутих працях.

Нині питання впровадження енергоменджменту на підприємствах житлово-комунального господарства є вкрай важливим і потребує детального опрацювання та подальшого розвитку.

Під час реформування галузі необхідно до головних (пріоритетних) напрямків внести заходи, пов'язані з впровадженням енергозберігаючих технологій.

Завпровадженню енергозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві допомагає функціонування економічного механізму взаємодії виробників житлово-комунальних послуг та споживачів у разі децентралізації управління енергозбереженням та підняттям ролі регіональних органів самоврядування за умови удосконалення тарифної політики, системи господарських відносин, а також запровадження технології “самоінвестування”.

На даний час йде активізація підвищення ролі енергозбереження на усіх рівнях влади в Україні. Властивості функціонування житлово-комунального господарства в сучасних умовах господарювання характеризують ключові напрямки реформування галузі на базі впровадження енергозберігаючих технологій. На правилах відповідного законодавчого і нормативного забезпечення, дійового управління раціона-

льним використанням енергоресурсів, державної підтримки, ціноутворення, яке відтворює дійсне співвідношення затрат на виробництво і платоспроможності споживачів ґрунтується економічний механізм мотивування запровадження енергозберігаючих технологій.

Метою введення економічного механізму енергозбереження в господарчу практику підприємств житлового господарства є збільшення та розширення процесів енергозбереження. Проте впровадження таких процесів неможливе без виробки ефективних механізмів стимулювання та фінансування енергозберігаючих заходів.

Завданням економічного механізму енергозбереження є стимулювання розумного споживання та ощадливості паливно-енергетичних ресурсів, створення виробництва та широкого застосування енергетично-ефективних технологічних процесів, обладнання та матеріалів.

Стимулювання енергозбереження здійснюється через надання податкових пільг підприємствам, які використовують енергозберігаюче устаткування, здійснюють економію паливно-енергетичних ресурсів; пріоритетного кредитування заходів щодо забезпечення раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів; розгляду державою питання часткового співфінансування енергозберігаючих заходів.

Нині в Україні діє галузевий стандарт з організації менеджменту на підприємствах ЖКГ СОУ ЖКГ 74.30-350077234.ННН:2007 «Служба енергоменеджменту підприємств житлово-комунального господарства. Загальні вимоги», затверджений наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 19 березня 2008 року № 68. Під час впровадження служби енергоменеджменту на підприємствах житлового господарства необхідно:

- провести енергоаудит підприємства та житлових будинків;
- поетапно налагодити систему обліку та контролю за ефективністю використання ПЕР та води;
- постійно керівництвом підприємства розглядати та оприлюднювати на підприємстві інформацію щодо рівня споживання та витрат ПЕР та води;
- брати участь у налагодженні процесу бюджетування на підприємстві;
- здійснювати розробку, впровадження та контроль за реалізацією енергоощадних та природоохоронних заходів.

Фондами економії енергоресурсів під час технічного обслуговування та утримання житлового фонду є: технологічні заходи, пов'язані із заміною застарілих технологій виробництва житлово-комунальних послуг, модернізацію і реконструкцію житлового фонду; організаційні

– формування систематичності енергообліку та регулювання енергоспоживання, утворення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків; економічні – застосування гнучкого тарифоутворення, створення конкурентного середовища для розвитку різних форм власності, введення договірних форм відносин між господарюючими суб'єктами на підставі конкурсного відбору.

Наприклад, результати обчислень вказують, що можливо зниження витрат на освітлення місць загального користування у будинках підвищеного благоустрою до 70% у порівнянні з нормативними показниками та до 50% у роботі ліфтів [1].

Для нормальної та ефективної роботи служби енергоменеджменту керівництво підприємства повинно:

- забезпечити дотримання запланованого бюджету служби;
- забезпечити достатню самостійність цієї служби за рахунок обмеження кількості керівників, яким вона підзвітна;
- максимально сприяти створенню на підприємстві мікроклімату, що заохочує всі зусилля, спрямовані на запровадження політики енерго- та ресурсозбереження.

За наявності фактичної економії паливно-енергетичних ресурсів та води можливе матеріальне заохочення відповідальних осіб установ, яке проводиться шляхом визначення різниці між споживанням паливно-енергетичних ресурсів і води в натуральних одиницях до і після впровадження енергоефективних заходів.

З метою аналізу запровадження енергозберігаючих технологій пропонується за допомогою системного підходу виявити резерви та визначити пріоритетні напрямки впровадження енергозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві та для здійснення якісно нового методичного підходу до оцінювання ефективності використання енергетичних ресурсів підприємствами застосувати систему показників використання енергетичних ресурсів у житлово-комунальному господарстві.

1.Апопій В.В., Олексин І.І., Шутовська Н.О. Організація і технологія надання послуг. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 312 с.

2.Браке Л. Энергоменеджмент 21 века: Стратегический Энергетический План – СЭП // Электронный журнал энергосервисной компании «Экологические системы». – 2002. – №8. – Режим доступа до електронного ресурсу: <http://esco-ecosys.narod.ru>.

3.Карпаш О.М., Костишин В.С., Федорів М.И. Энергоменеджмент та енергоефективність. – Івано-Франківськ: Факел, 2008. – 208 с.

4.Кондратьев В.В. Организация энергосбережения (энергоменеджмент). – М.: Инфра - М, 2010. – 108 с.

5.Троицкий-Марко Т.Е., Будадил О.Н., Михалков С.А. Научно-методические принципы энергосбережения и энергоаудита. Т.1. Научно-методические принципы энергоаудита и энергоменеджмента. – М.: Наука, 2005. – 540 с.

Отримано 11.10.2010

УДК 658.589

С.В.ТЕЛЯТНИК, С.В.ДВОРКІН

Харківська національна академія міського господарства

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Розглядаються основні проблеми і напрямки підвищення енергоефективності та енергозбереження в ЖКГ. Висвітлено економічний механізм впровадження енергозбереження в діяльність підприємств ЖКГ. Представлено заходи щодо скорочення споживання енергетичних ресурсів.

Рассматриваются основные проблемы и направления повышения энергоэффективности и энергосбережения в ЖКХ. Освещен экономический механизм внедрения энергосбережения в деятельность предприятий ЖКХ. Представлены мероприятия по сокращению потребления энергетических ресурсов.

Main problems and directions of increasing energetic efficiency and energy saving for housing and communal services have been considered. Economic mechanism of introducing energy saving into activity of the housing and communal services enterprises has been revealed. Measures dealing with consumption of energetic resources decrease have been presented.

Ключові слова: енергоефективність, споживання енергетичних ресурсів, економічний механізм енергозбереження.

Важливою проблемою України на сучасному етапі її розвитку є проблема ефективного використання енергоресурсів і стабільного енергозабезпечення. Сьогодні Україна, належить до енергодефіцитних країн, задовольняючи свої потреби в енергоресурсах за рахунок власних джерел менш ніж на 50 відсотків. Саме тому енергозбереження на державному рівні визнано одним із пріоритетів економічної політики. А в умовах залежності економіки країни від імпорту паливно-енергетичних ресурсів і постійного росту цін на енергоносії їх ефективне використання стало нагальною потребою.

З огляду на ситуацію, що сьогодні складається, вирішення цих проблем буде відбуватися в умовах загальної нестабільності в світі, у тому числі і на паливно-ресурсних ринках, несприятливих прогнозів щодо подальшого зростання цін на енергоресурси та незначних іноземних інвестицій у вітчизняну економіку. Досвід розвинутих країн і власний досвід України вказує на необхідність державного регулювання процесами енергозбереження та проведення цілеспрямованої державної політики. Тільки держава шляхом виваженої законодавчої, гнучкої цінової, тарифної та податкової політики може забезпечити дієздатність фінансового механізму енергозбереження.

Питання економного споживання енергетичних ресурсів відображені в роботах провідних вітчизняних і закордонних вчених